

Posudek rigorózní práce

Rigorózní: Mgr. Barbora Ronovská

Název práce: HISTORICKÝ VÝVOJ STÁTNÍ SLUŽBY NA ČESKÉM ÚZEMÍ

Oponent: JUDr. Mgr. Vendulka Valentová, Ph.D.

Tato rigorózní práce se zařadila mezi skupinu kvalifikačních prací, které jsou na Katedře právních dějin věnovány vývoji státní správy, v tomto případě státní služby, resp. služebního poměru. Mgr. Ronovská se zhostila svého úkolu vcelku dobře, pojala svůj výzkum sice více popisným způsobem, byla ale schopna provést rozbor dané tematiky, zhodnotit přínos právní úpravy nejenom pro dobu minulou, ale i současnou. Prokázala skutečnost, že historická právní úprava státní služby jistě ovlivnila i úpravu současnou. Pro zpracování této práce autorka zvolila historickoprávní a srovnávací metodu.

Rigorózní práce je rozdělena kromě úvodu a závěru do tří zásadních kapitol, ve kterých autorka sleduje vývoj pojetí a úpravy státní služby v českých zemích od počátku do roku 1945. Institut státní služby je v jednotlivých zemích odlišný. Tyto odlišnosti jsou dány historickým vývojem, tradicemi, sociálními a kulturními podmínkami, politickými poměry a právní kulturou. Státní služba existuje ve všech členských státech EU v tom smyslu, že povinnosti, práva, odpovědnosti, skládání účtů a kázeňská pravomoc státních úředníků jsou upraveny zvláštním zákonem, zákonem o státní službě.

První kapitola, dle autorky stěžejní, se věnuje krátce historickým počátkům úřednického aparátu, později samotnému vzniku moderního úřednického stavu, a to zejména období Josefa II., tzn. době osvícenské, která byla proslulá péčí o své úředníky, kdy je zde autorčina pozornost soustředěna na rozbor činnosti Josefa II. v oblasti řízení úřednictva, dále autorka sleduje období tzv. bachovského absolutismu a následně vývoji státní služby v letech konstituční monarchie a liberalismu. Dalším obdobím zájmu autorky v oblasti vývoje státní služby, je dlouhé období od roku 1914 do roku 1945, kde se zejména soustřeďuje na právní předpisy a reformy ve státní službě a provádí rozbor právních předpisů se státní službou souvisejících, jako např. služební pragmatiku, zákon č. 269/1920 Sb. z. a n., který unifikoval

právní řád v otázkách statusu státních civilních služebníků a další. V této části sice autorka využívá judikaturu Nejvyššího správního soudu, ale dá se říci, že nedostatečně.

Kapitola druhá budí dojem, že je zde navíc. Autorka se v ní věnuje historii právní úpravy státní služby ve Francii a ve Velké Británii, kdy tyto země jsou jistě považovány za zrod státních úředníků a úřednictva a mají v těchto zemích dlouhodobou tradici a jsou i vzorem pro ostatní země. Pokud měla být tato kapitola do předložené práce zařazena, měla být zpracována podrobnějším způsobem, měla být provedena podrobná analýza a komparace s právní úpravou v českých zemích. Autorka v této části neodkazuje na zahraniční prameny a literaturu.

Třetí kapitola je zaměřena na historii státní služby vybraného ústředního orgánu státní správy, kdy si autorka za tímto účelem vybrala ministerstvo financí, kde dle jejího vyjádření působí. Jednotlivé části popisují i daňovou a finanční správu a její historii. Přínosné jsou pro tuto kapitolu medailonky jednotlivých ministrů financí sledovaného období, kteří měli mimo jiné rozhodný vliv a podíl na podobě státní služby. V této kapitole měla být provedena také komparace se zahraničím, což je na škodu předložené práce. Mimochodem, autorka někdy uvádí Ministerstvo financí s malým m, někdy s velkým m, opomíjí celý název současného Ministerstva financí ČR atd..

Po formální stránce je nutno konstatovat, že autorka dodržela normu předepsanou pro psaní rigorózních prací, čerpala z dostupných pramenů a literatury, zde je nutno podotknout, že více postrádám cizojazyčnou literaturu a prameny archivní a je přespříliš čerpáno z literatury učebnicového typu. Autorka uvedla poznámky pod čarou, kde se jí však mnohokrát objevují opakované citace za sebou, místo odkazu Tamtéž. Práce obsahuje anglické resumé. Systém Thesis vyhodnotil shodu ve výši 0%.

Doporučuji rigorózní práci Mgr. Barbory Ronovské k obhajobě.

Otázky k obhajobě:

Zákon č. 15/1914 ř.z., o služebním poměru státních úředníků a státních sluhů (služební pragmatika) a další změny v souvislosti s převzetím do čsl. právního řádu v roce 1918